

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Christmas Møller har Ordet for at fortsætte det i Gaar afbrudte Foredrag.

Christmas Møller: Jeg vil i Dag omtale Statsfinanserne og hele Spørgsmaalet om den offentlige Økonomi og vor Indstilling overfor de enkelte Finanslove og Statsregnskabet, som foreligger til Behandling her.

Den betydelige Rolle, som efter vor Opfattelse en forstandig offentlig Økonomi spiller, har jeg mange Gange haft Lejlighed til at understrege. Man kan alene se det af følgende Forhold, at vi her i Landet har ca. 1 Million Skatteydere, og at disse Skatteydere, sidste Gang deres Skatteindtægt er gjort op, havde en samlet Skatteindtægt paa 2,7 Milliarder Kr., men regner man ud, hvor meget Statens, Kommunernes og Amtskommunernes løbende Indtægter er, naar man til et Beløb paa 750 Mill. Kr., hvilket vil sige, at en Fjerdedel af Skatteborgernes Indtægter gaar til Skat. Dette Forhold betyder begribeligvis, at vi fra Lovgivningsmagtens Side stadig maa bestræbe os paa at komme ned med Udgifterne, og at ingen unødvendig Udgift maa afholdes, at der tværtimod maa stræbes mod Besparelse og Forenkling.

Naar jeg nu skal gøre nogle Bemærkninger om Statsfinanserne, vil der være Grund for mig til at indlede med den Bemærkning, at den Maade, hvorpaa de skiftende Finansministre har ment, at de havde det fuldkomne Ansvar for Finansernes Stilling, og det, at man ganske skematisk har delt det over efter, hvem der var Finansminister, efter vor Opfattelse ikke er rigtig. Tværtimod er Forholdet det, at det først og fremmest er de erhvervsmæssige Forhold i Landet, som er de afgørende for, hvordan Finansernes Stilling er, og tager man det over et længere Tidsrum, tror jeg heller ikke, at nogen vil bestride det. Derfor har vi for vort Vedkommende i hele den Tid, hvor dette Spørgsmaal har været af saa overordentlig Vigtighed og Gang paa Gang har været rejst herinde, altid gjort den Opfattelse gældende, at den virksomste Maade at lette Skatterne paa er at sørge for en bedre Samfundsøkonomi, og at denne Form i enhver Henseende er at foretrække. Naar man nu tænker paa hele den Debat, der gennem Aarene 1919—29 har været om Tiden 1920—24, set paa Baggrund af 1924—26, tror jeg, ingen vil bestride, at naar der var store Udgifter i 1920—24, og det af det nuværende Regeringsparti har været ønsket at kaste Skylden derfor

over paa det daværende Styre, er Forholdet dette, at det var de samfundsøkonomiske Forhold den Gang, der brød saa afgørende sammen, saaledes som jeg tidligere har været inde paa det, og derigennem fik Indflydelse paa Statsfinanserne. Saaledes kunde jeg gaa videre og sige, at naar Regnskaberne for 1924—26 viste Bedring, viste Overskud, for Statsfinansernes Vedkommende, vil vist ingen bestride, at det var det Styre, der regerede i 1920—24, som havde et betydeligt Ansvar herfor. Selv naar man gaar ind paa Enkeltheder — den højtærede Finansminister gik jo ind paa Enkeltheder —, tror jeg, man skal være varsom med den skematiske Betragtning, den højtærede Finansminister anstillede. Den højtærede Finansminister talte om, hvordan i et enkelt Regnskabsaar Valutaafgiftens Overskud paa 9 Mill. Kr. var overført, hvorigennem man havde faaet Balance paa det paagældende Statsregnskab. Man har Lov til at spørge den højtærede Finansminister: Hvad er Grunden til, at han ikke omtaler de 9 Mill. Kr.'s Ekstraindtægt paa Finansaaret 1925—26, som han havde i Kraft af Omlægningen af Skatterne, i Hovedstaden? Ja, der var een eneste Grund til det, nemlig den, at han havde Interesse i at nævne det for det ene Tilfælde for derigennem at konstruere et Underskud, og han havde ikke Interesse i at nævne det i det andet Tilfælde, for saa havde han ogsaa faaet Underskud paa dette Statsregnskab. Naar man tager Enkeltheder med i Betragtning, skal man derfor være overmaade varsom.

Men drager vi da en Sammenligning — og jeg har bygget mange af de Betragtninger, jeg har gjort gældende i denne Tale, paa den Kendsgerning, at efter min Opfattelse er Tiaaret 1919—20 til 1928—29 et Tiaar for sig —, en Sammenligning mellem Statsfinansernes Stilling i dette Tiaar, vil man se, at Statsgælden er steget fra den 31. Marts 1920 at være 926 Mill. Kr. til, sidst den er gjort op, den 31. Marts 1929, at være 1 373 Mill. Kr., en Stigning paa over 400 Mill. Kr.; og medens den gamle Gæld var til en relativ lav Rentefod, har den nyere været til højere Rentefod, hvad der betyder, at Statsgælden i Dag er overmaade tyngende.

Medens vi altsaa for Statsgældens Vedkommende ser en meget ubehagelig Stigning, ser vi for Udgifternes og Skatteindtægternes Vedkommende et overmaade stort Fald. For de Aar, det her drejer sig om, ser vi for Skatteindtægtens Vedkommende et